

Με ποιο τρόπο η ηλεκτρονική διεκπεραίωση ηλεκτρονικών συμβάσεων θα βελτιώσει τις δημόσιες συμβάσεις;

Ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις (e-procurement) καλούνται οι δημόσιες συμβάσεις που διεκπεραιώνονται με ηλεκτρονικά μέσα. Οι σχετικές διαδικασίες περιλαμβάνουν την ηλεκτρονική κοινοποίηση πληροφοριών, την ηλεκτρονική δημοσίευση όλων των εγγράφων των διαγωνισμών, την ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα των διαγωνισμών, την ηλεκτρονική υποβολή προσφορών προς τους αγοραστές του Δημοσίου/τις αναθέτουσες αρχές, κ.λπ.

Με την ηλεκτρονική διεκπεραίωση των δημόσιων συμβάσεων μπορεί να απλουστευθεί σημαντικά η διαδικασία σύναψής τους, να μειωθούν οι απώλειες και να βελτιωθούν τα αποτελέσματά τους (χαμηλότερη τιμή, καλύτερη ποιότητα), δεδομένου ότι θα ενισχυθεί ο ανταγωνισμός εντός της ενιαίας αγοράς.

Οι αγοραστές του Δημοσίου που εφαρμόζουν ήδη τη διαδικασία ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων αναφέρουν ότι έχουν πετύχει οικονομίες της τάξης του 5-20%. Δεδομένου του μεγέθους της συνολικής αγοράς δημοσίων συμβάσεων στην ΕΕ, κάθε εξοικονόμηση της τάξης του 5% μπορεί να επιφέρει οικονομίες ύψους περίπου 100 δισ. ευρώ στον κρατικό προϋπολογισμό.

Οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις θα γίνουν σταδιακά υποχρεωτικές στην ΕΕ

Λόγω των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζει η ηλεκτρονική διεκπεραίωση των δημόσιων συμβάσεων, οι νέες οδηγίες προβλέπουν ότι **οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις θα γίνουν σταδιακά υποχρεωτικές**. Στην πράξη, αυτό σημαίνει τα εξής:

- από τον Μάρτιο του 2016, θα είναι υποχρεωτικές τόσο η ηλεκτρονική κοινοποίηση (ηλεκτρονική αποστολή και δημοσίευση των προκηρύξεων) όσο και η ηλεκτρονική πρόσβαση στα έγγραφα των διαγωνισμών·
- από τον Μάρτιο του 2017, η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών θα είναι υποχρεωτική για τις κεντρικές αρχές προμηθειών (οι δημόσιες αρχές προμηθειών που πραγματοποιούν αγορές για λογαριασμό άλλων δημόσιων αρχών)·
- από τον Σεπτέμβριο του 2018, η ηλεκτρονική υποβολή προσφορών θα είναι υποχρεωτική για όλες τις αναθέτουσες αρχές.

Η ηλεκτρονική διεκπεραίωση δημόσιων συμβάσεων θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε όλες τις εταιρείες

Οι νέες οδηγίες ορίζουν ρητά ότι τα εργαλεία και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για την ηλεκτρονική επικοινωνία θα πρέπει να μην δημιουργούν διακρίσεις, να είναι γενικώς προσιτά στο κοινό και συμβατά με τις χρησιμοποιούμενες τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών. Αυτό σημαίνει ότι οι αγοραστές του Δημοσίου δεν πρέπει να περιορίζουν τη δυνατότητα μιας εταιρείας να συμμετέχει στη διαδικασία δημόσιων συμβάσεων. Για παράδειγμα, ένας αγοραστής του Δημοσίου δεν μπορεί να υποχρεώσει μια εταιρεία να αγοράσει λογισμικό που δεν είναι γενικά διαθέσιμο, προκειμένου να μπορεί να συμμετάσχει σε έναν διαγωνισμό..

Ηλεκτρονική υπογραφή

Η ηλεκτρονική υπογραφή μπορεί να χρησιμοποιηθεί στις δημόσιες συμβάσεις για να πιστοποιεί ότι η εταιρεία που υπέβαλε μια προσφορά είναι όντως η εταιρεία που ισχυρίζεται ότι είναι. Σε πολλές περιπτώσεις, η ηλεκτρονική υπογραφή χρησιμοποιείται επίσης για την προστασία του περιεχομένου των εγγράφων που έχουν υπογραφεί (κρυπτογράφηση).

Οι νέες οδηγίες αφήνουν στα κράτη μέλη την ευχέρεια να αποφασίζουν κατά πόσο θα απαιτούν τη χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής. Ωστόσο, τα κράτη μέλη πρέπει να αξιολογούν την αναλογικότητα της εφαρμογής διαφορετικών απαιτήσεων ασφάλειας. Εξ αιτίας πιθανών προβλημάτων διαλειτουργικότητας, η χρήση της ηλεκτρονικής υπογραφής δεν είναι υποχρεωτική.

Για να βοηθούν τους αγοραστές του Δημοσίου να επικυρώνουν ηλεκτρονικές υπογραφές που έχουν εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, οι νέες οδηγίες επιβάλλουν την αμοιβαία αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπογραφών οι οποίες δημοσιεύονται σε έναν κατάλογο εμπιστευσης. Κάθε κράτος μέλος δημοσιεύει τον δικό του κατάλογο εμπιστευσης, δηλαδή έναν κατάλογο με τις ηλεκτρονικές υπογραφές τις οποίες θεωρεί αξιόπιστες. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να αποδέχεται τις υπογραφές που τα άλλα κράτη μέλη θεωρούν αξιόπιστες.

E-Certis

Το **E-Certis¹** είναι ένα δωρεάν, ηλεκτρονικό σύστημα πληροφόρησης μέσω του οποίου οι εταιρείες και οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ενημερωθούν:

- για τα έγγραφα που απαιτούνται κατά την υποβολή προσφοράς για δημόσια σύμβαση σε άλλη χώρα
- για τα συνηθέστερα πιστοποιητικά που απαιτούνται κατά τις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων σε όλη την ΕΕ, να κατανοήσουν τις πληροφορίες που ζητούνται/παρέχονται και να εντοπίζουν τα αμοιβαία αποδεκτά αντίστοιχα έγγραφα.

Οι νέες οδηγίες υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να τηρούν επικαιροποιημένες όλες τις πληροφορίες για τα πιστοποιητικά που απαιτεί η διαδικασία δημόσιων συμβάσεων στη χώρα τους. Έτσι, οι χρήστες μπορούν να είναι σίγουροι ότι οι πληροφορίες που περιέχει το e-Certis είναι πάντα σωστές. Γενικά, οι αγοραστές του Δημοσίου πρέπει να ζητούν τους τύπους πιστοποιητικών που περιέχονται στο e-Certis, ώστε να αποφεύγουν να ζητούν πάρα πολλά πιστοποιητικά από τις εταιρείες.

Δυναμικά συστήματα αγορών (ΔΣΑ)

Τα δυναμικά συστήματα αγορών είναι μια ηλεκτρονική διαδικασία που επιτρέπει στους αγοραστές του Δημοσίου να έχουν στη διάθεσή τους ένα ιδιαίτερα ευρύ φάσμα δυναμικών προμηθευτών τυποποιημένων έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών, που έχουν ήδη δοκιμαστεί. Οι κανόνες που διέπουν τα δυναμικά συστήματα αγορών έχουν αναθεωρηθεί από τις νέες οδηγίες, με αποτέλεσμα:

¹ <http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=en>

- τα συστήματα να έχουν **απλουστευτεί** πλήρως
- οι εταιρείες να έχουν πρόσβαση **εύκολα** και **ανά πάσα στιγμή** στο σύστημα, καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του
- η **ανακοίνωση** που ενημερώνει τις εταιρείες για την ύπαρξη και τον σκοπό των διάφορων ΔΣΑ να **δημοσιεύεται σε μόνιμη βάση**.

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

Η διαδικασία χρήσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού διατηρείται σε γενικές γραμμές η ίδια.

Σε μια **συγκεκριμένη διαδικασία δημόσιας σύμβασης**, όταν οι προσφορές έχουν υποβληθεί και εξεταστεί, μπορεί να πραγματοποιηθεί ηλεκτρονικός πλειστηριασμός για να προσδιοριστεί η **τελική τιμή που πρέπει να καταβληθεί** για τα – γενικώς τυποποιημένα αγαθά, έργα ή υπηρεσίες.

Ηλεκτρονικοί κατάλογοι

Ο ηλεκτρονικός κατάλογος είναι ένα εντελώς **νέο εργαλείο για τις ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις**, το οποίο απευθύνεται στους αγοραστές του Δημοσίου και τους προμηθευτές. Ένας ηλεκτρονικός κατάλογος δίνει στις εταιρείες τη δυνατότητα να υποβάλλουν προσφορές σε δομημένη μορφή. Η προσφορά τους **αξιολογείται αυτόματα** από το σύστημα ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων του αγοραστή, και έτσι εξοικονομούνται πόροι με παράλληλη αύξηση της αποτελεσματικότητας.